

Imaja vsak terek, šetrtek in sabbato. — Cena: Za celo leto 36 K, za pol leta 18 kron, za četrt leta 9 K, za 1 mesec 3 krona. Posamezna številka stane 40 vinarjev. Na pisane naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati. Naročniki naj pošiljajo naročnino po poštni nakaznici. Reklamacije glede lista so poštne proste. Ne-frankirani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

NOVA DOBA

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju, Stresemajerjeva ulica št. 3. Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer: za navadne oglase po 80 w od 1 mm, za poslana, nanašala občnih zborov, naznani o smrti, zahvale itd 50 w od 1 mm, za reklamne notice med tekstem 2 K od vrste. Mali oglasi (največ 4 vrste) 4 K. Pri večkratnih objavah popust. Rokopisi se ne vračajo. Telefon št. 65.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU. ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.

K sestanku jugoslovanske srednješolske omladine v Celju.

L. 1914 se je zbrala srednješolska omladina, združena v široki organizaciji krog »Preporoda«, razširjena po celi naši domovini, prožeta vroče ljubezni za svoj narod in trde volje, da izbojuje politično svobodo vseh Jugoslovancev in jih združi v samostalno državno enoto. Omladina se takrat ni bala nikakega dela, s katerim je upala priti bližje svojemu cilju, in je vkljub črnožolti okolici tekmovala v požrtvovalnosti. Ko so se začeli zbirati na obzorju vojni oblaki, je tedanji vladni režim zatrl »Preporod«, in vse niti silno razpredene organizacije so zgorele v plamenu svetovnega požara. Telo se ukloni sili, ali duh in volja za svobodo in popolnim ujedinjenjem Jugoslovancev sta obdržala svojo silo tudi v tem plamenu; živela je in še živi.

Ob prevratu se je prebudilo tudi dijaštvo iz sna in pokret, ki je počel, je zavzemal še nejasen, meglen okvir; čas ga je izkristaliziral in privedel do jasnosti. S sestankom, ki se vrši 31. avg. ter 1. in 2. sept. v Celju, započne srednješolska omladina z zidanjem nove zgradbe na temelju zapuščine »Preporoda« iz l. 1914 s požrtvovalnostjo in ljubeznijo za jugoslovanski narod in njegovo socijalno enoto, narodno državo.

Kakor je naše delo bilo pred vojno idejno in za državo, v kateri je narod živel, negativno, tako mora biti odzvaj vsestransko pozitivno, in konstruktivno. Zapuščina »Preporoda«, svoboda in ujedinjenje Jugoslovancev, ki je vkljub ognjeni pošasti svetovne vojne obdržata svojo življenjsko silo, nam je prešla v meso in kri in nam daje možnost, da se izluščimo iz lupine lokainega patriotizma in da brez zapreke pregledamo ceo našo domovino in ves naš narod od Soče do Vardara. Zgodovina je zasekala našemu narodu velike izgube in napeti moramo vse sile, da jih izenačimo. V tem svojem delu bomo korakali naprej brez ozira na vsakojake pojave v naši javnosti, bodisi te ali one tendence. Ideja ujedinjenja mora biti silnejša od avstrijske zgodovine, ki je napravila iz enega tri. Eno smo bili in eno hočemo biti. S to voljo moramo preporoditi sebe in svoj narod, da ga rešimo zgodovinskih predsodkov in ga povedemo v novo samostalno življenje.

S politično svobodo odpade za omladino delo za vzbujanje narodne zavednosti, z lastno državo briga za narodni obstoj.

Lobo, currumpawski kralj.

Angleški spisal Ernest Seton-Thompson.

(Konec.)

Slutil sem, da se bo dalje časa klatil po našem sosedstvu, da najde Blanko. Zato sem porabil vso svojo moč, da ga zagrabim prej nego bi on ostavil ta kraj in dokler se nahaja še v tem duševnem razburjenju. Uvidel sem, da sem storil veliko napako, usmrtiliši Blanko. Da sem se je poslužil kot vabe, bi bil ulovil Loba že prvo noč.

Zbral sem vsa železja, do katerih sem le mogel priti. Omislil sem si stointrideset jakih jeklenih pasti za volkove, in sem jih postavil po četvero na vsako stezo, ki vodi v dol. Vsako past sem privezal z verigo na veliko leseno kladlo, ki je bila pazno zakopana. A predno sem klade zakopal, sem populil mnogo zelene trave, izkopano zemljo pa sem zbral v rjuhe. Zakopane klade pa sem zopet pokril z ono travo tako, da niti najostreje oko ni moglo opaziti sledov človeškega dela. Ko sem pasti zakril, sem potegnul Blankino trplo preko tega mesta. Konečno sem odrezal njeno tace in sem utisnil njen sled nad pastji. Pazil sem, da sem bil čim oprednejši, in sem se še le kasno zvečer vrnil, čakajoč uspeha.

Zdelo se mi je, da sem po noči nenkrat začul starega Loba, a čisto svest

Srednješolska omladina se mora z ozirom na to posvetiti brez ovinkov svojemu notranjemu delu, delu za sebe samo. V lastni državi je dana možnost, da s trdo voljo in vztrajnim delom dosežemo vse, kar je našim silam sploh mogoče doseči. Naša prva naloga je temeljita in splošna naobrazba in težnja za kulturno in нравno popolnostjo. Svesti smo si te dolžnosti napram narodu, iz kojega smo in za kojega hočemo delati, to tembolj, ker smo spoznali, odkar smo stopili kot narod tudi z lastno državo v krog velikih, kulturnih narodov, svoje nedostatke. Dozdaj so nam predpisovali naobrazbo drugi, odzdati hočemo odločati tudi o tem sami. Čim večjo in popolnejšo naobrazbo dosežemo, tem več sil bomo dali svojemu narodu.

Srednješolska omladina odklanja vsako sodelovanje v delu katerekoli politične stranke in ne posega v nobeno dogmatsko vprašanje, ker stoji na stališču, da se mora srednješolec učiti, ne pa da s političnimi in dogmatskimi vprašanji kot smernicami organizacije cepi skupno in uspešno delovanje in da uničuje energijo v medsebojni borbi, osobito v eni glavnih naših smernic — pri samonaobrazbi. V tem pogledu bo srednješolska omladina svobodomiselná. Vendar ne svobodomiselná po prejšnjem shvačanju z devizo: »nobeni dogmi priznanja«, ampak tem bolj — priznanje vsem. Taka liberalnost ostane z ozirom na to brez posledic za samo organizacijo, ker se bo program našega dela koncentriral krog drugih važnejših vprašanj, ter se bo principijelno izključevalo vsako vprašanje, ki bi vedlo do razkoša vsled raznih mnenj ter preprečilo delo, koje danes od vsakega srednješolca zahteva njegov novi položaj v narodni in svobodni državi.

Vsak jugoslovanski srednješolski dijak, ki uvideva potrebo takega preporoda naše srednješolske omladine in ki se strinja s to požrtvovalno zadačo iz ljubezni za svoj narod in njegovo državo, se poziva, da prisostvuje sestanku v Celju s popolnoma svežimi silami in s sklepom in trdno voljo v svojem srcu, katero je opisal v svojem »Polomu« veliki Emil Zola sledeče: »Opustošeno polje je ležalo neobdelano, zgorela hiša v razvalinah; in Jean, najnižji in najsiromašnji izmed vseh, je odkorakal v svet, na veliko in težko delo; pomagati pri izgradnji cele nove Francoske.«

Pripravljani odbor.

si nisem bil. V jutro na to sem začel noditi okoli pasti, a zatekla me je noč, predno sem mogel obiti severni del doline.

Ničesar nisem opravil. Pri večerji opomni neki pastir: »Danes je bila živina na severu jako nemirna in razburjena; morda se je kaj ujelo v železje.«

Še le drugi dan popoldne sem šel do omenjenega mesta. Ko sem se približal, sem opazil veliko sivo zver, ki se je zaman mučila, da pobegne. Starec Lobo, kralj Currumpawa, je ležal pred menoj, spet z verigami in okovan v zobovje jeklenega skopca. Revež, stari tiran, je do zadnje minute iskal svojo družico in ko je našel sled njenega trupla, ji je slepo sledil in tako zašel v past. Četvero močnih skopcev ga je držalo tako, da je bil čisto brez moči. Okoli njega sem videl sledove goved, ki so se ondi zbrala, da se rogajo padlemu despotu. Vendar pa se niso upala preveč približati se. Dva dni in dve noči je preležal ondi, a sedaj je bil zlomljen in uničen vsled brezuspešnega prizadevanja, priti do svobode. Ko sem se mu približal, se je nekoliko dvignil, dlaka se mu je nahrščila in zadnjkrat je zabobnel po dolini kakor grom globoki njegov glas; zadnjkrat je pozval svoje verne v pomoč. Odgovoril mu ni nikdo. Povsem osamljen, v zadnji borbi za življenje, se je obrnil proti meni in se je na vso moč potrudil, da me napa-

Fin. komisar J. Satler:

Valutni problemi.

(Dalje.)

Devize imenujemo menice in druga plačilna nakazila (čeke, bone itd.) v svoji vlogi kot meddržavna plačilna sredstva; njihovi kurzi so izraz plačilnih dolžnosti ene države proti drugi. Devizni kurzi označujejo stanje denarne veljave ene države v primeri z isto druge države. Ti kurzi so nekak barometer, ki izraža povoljno ali nepovoljno gospodarstvo kake države. Kakor kurzi v splošnem, se tudi devizni kurzi določajo po principu povpraševanja in ponudbe. Čim večje povpraševanje po devizah kake države in manjša ponudba, tembolj se dviguje njih kurz. Ako bi n. pr. Jugoslavija izvažala znatne množine blaga v Švico, bi tam nastalo močno povpraševanje po naših devizah in jugoslovanski valuti v svrhu poplačanja naših terjatev. Kurz našim devizam ozir. valuti bi raste. Vzemimo primer, da ima v takih, za naš ugodnih trgovskih razmerah, švicarski trgovec plačati jugoslovanski trdki 100.000 kron. V tem slučaju boče švicarski trgovec težko našel naše devize po ugodnem kurzu. Plačati bi moral menda za 100.000 K 100.600 ali še več švicarskih frankov. Švicarski trgovec boče torej računat, da li se mu bolje izplača nabaviti si zlato, nositi stroške pošiljanja in zavarovanja, ali pa kupiti devize. Ako mu pride plačanje v zlatu ceneje nego v devizah, potem bo izbral prvi način plačanja. Točka deviznega kurza, pri kateri se ta način plačevanja z zlatom že dosti bolj izplača nego nakupovanje deviz, se imenuje gornja zlata točka. Devize se gibljejo okoli gornje zlata točke ali nad isto takrat, ako je plačilna bilanca kake države znatno aktivna in se poprašuje po devizah dotične države intenzivno, kar se zlasti dogaja takrat, ako izvoz znatno presega uvoz. V tem slučaju se boče vršilo plačevanje v državo, katere devizni kurzi stojijo zelo visoko, z zlatom, ker pride ta način plačevanja inozemskemu trgovcu ceneje nego kupovanje deviz po visokih kurzih. Z zlatom je mogoče državo napotiti z intenzivnim izvozom, ki znatno prekaša uvoz. Zlati zaklad si moramo torej vstvariti jedino le z delom, nadprodukcijo in varčnostjo z lastnim gospodarstvom, ki nam boče dopuščalo izvoziti znaten del lastnih proizvodov.

Plačevanje z zlatom pa zmanjša pospeševanje po devizah in povzroči zopetno padanje previsoko stoječih kurzov. Zlato igra torej v glavnem vlogo regulatorja deviznih kurzov. Visoki de-

de. Bilo je vse zaman. Vsak skopec je imel stotrideset funtov, jekleni zobje so držali vsako njegovo nogo, pa tudi lesene klade in zamešane verige so ga ubijale. Njegovi veliki in kakor slonova kost beli zobji so škripali in grizli usodepolne verige. Ko sem se mu približal in se ga hotel dotakniti s puško, je ostavil na cevi globoke sledove, ki jih je še danes videti. Oči so mu sipale zelen ogenj gnjeva in srda, s čeljustmi pa je zaman hotel pograbititi mene in mojega preplašenega konja. Od lakote in izgube krvi premagan, se je kmalu zrušil.

Ko sem hotel z njim obračunati in mu plačati za vse nedolžne žrtve, ki jih je podavil, me je obšlo neko čuvstvo usmiljenja in sočutja.

»Veliki, stari razbojnik, povzročitelj nebrojnih ropov, zdajci boš ubogo truplo.« Zvil sem svoj lasso (tanka, gibčna vrv z zanjko na koncu), ki mu je sprožen zapel nad glavo. Pa ni šlo tako lahko; še ni bil premagan. Predno se mu je vitka vrv omotala okoli vrata, jo je besno pograbil in pregriznil na dvoje.

Imel sem seboj še puško kot skrajnje sredstvo, a nisem maral kraljevskega krzna pokvariti s svinčenkami. Odjezdil sem domov in se vrnil z enim pastirjem in močnejšim lassom. Vrgli smo Lobo gorjačo, kojoj je pograbil z zobmi in predno jo je mogel pregrizti, je naše vo-

vizni kurzi zabranjujejo intenziven uvoz, ter se že torej sami ob sebi znižujejo na ta način, da preneha kupovanje z inozemstvom.

Če pa je država tako izčrpana, da ne more zadostiti svojim potrebam iz lastne sile in potrebuje nujno uvoznega blaga, potem boče trpela pri zunanji trgovini znatno škodo in to tembolj, čim višje rastejo kurzi deviz onih držav, na katere je navezana.

V tem slučaju bo treba iskati v dotični državi, na katero smo pri svoji trgovini navezani, posojila, da se z istim naše plačilne dolžnosti tam poravnajo. Na ta način pade povpraševanje po devizah dotične države ter istočasno tudi kurzi istih. Seveda uplivajo taka posojila na kurz deviz le trenutno, dokler ista zadostujejo za plačilo naših inozemskih obveznosti; učinkujejo kakor pri bolniku morfiji, ki bolečine trenutno le ublaži, katere se pa pozneje zopet pojavijo v intenzivnejši meri. Ko je tako posojilo porabljeno, porajajo se pri nespremenjenih trgovinskih razmerah, t. j. pri stalni pasivni plačilni bilanci zopet negodni devizni kurzi, ki držijo z nova k tlom državno gospodarstvo.

Kakor se iz predstoječega razvidi, je vir vsega urejenega medsebojnega gospodarstva razmerja med državami edinole zdrava trgovina. Uvoz in izvoz dveh držav morata biti uravnana po gotovih načelih, da pri tem ne trpi ena država na korist druge. Država, ki vedno več uvaža nego izvažata, ne boče imeta nikdar ugodnih deviznih kurzov. Pasivna trgovska bilanca že navadno označuje tudi devizne kurze, dasi ista še ni povsem in edino odločujoči faktor. Imamo države, kakor n. pr. Angleško, ki ima znatno pasivno trgovsko bilanco, koje plačilna bilanca pa je znatno aktivna in so tudi njeni devizni kurzi vsled tega najugodnejši od vseh držav na svetu. To pa je le glede Angleške nekaka izjema, ker ima ravno ta država v drugih državah toliko investiranega kapitala, da spremeni tozadevne obresti njeno plačilno bilanco, ki bi bila sicer pasivna, v popolnoma aktivno. Razven tega razpolaga Angleška z mogočnimi trgovskimi brodovjem, ki služi tudi tujim državam in ki ji morajo plačevati za to znatne zneske.

Nadaljni faktorji, ki vplivajo na ugodno angleško plačilno bilanco, so pa še: strošbine, zavarovanja itd. Vsi ti momentji svetovnega gospodarstva vplivajo torej na ugodno angleško plačilno bilanco, ki je bila n. pr. leta 1912 za 191 milijonov funtov šterlingov aktivna, medtem ko je bila trgovska bilanca tega leta za 150 mi-

že zopet zapelo in ga krepko prišlo za vrat.

Ogeni njegovih oči je že skoro nugasnil. Takrat se spomnim nečesa in zavpiem: »Čakajte, ne zadavimo ga, ampak spravimo ga živnega domov!« Start Lobo je bil že vse onemogel, na smo mu lahko vtaknili skozi gobec za srednje zobe hloč, čeljusti na mu zadržnili z močnim konopcem. Čim je začutil, da je zvezan, je nehal vpirati se in nas je tiho promatral, kakor bi hotel reči: »Tako, sedaj ste me vendar mieli; na napravite z menoj, karkoli hočete.« In ni se več oziral po nas.

Zvezali smo mu noge in on ni niti mumljal niti se oziral z glavo. Z združenimi močmi smo ga dvignili na mojega konja. Mirno je dihal, kakor da spi spanje pravičnika. Oči so mu bile zopet svetle in bistre, a pogled mu ni počival na nas, ampak na daljnjih prostranih poljanah, na njegovem izgubljenem kraljestvu, kjer je njegova zloglasna četa sedaj tavalala brez velikega svojega vodje. Tako je on strmel v daljavo, dokler nismo prišli v dol, kjer so mu stene ovirale pogled v daljo.

Polagoma smo šli naprej, da smo prišli do farne. Tu smo mu dali na vrat obroč in ga z močno verigo pripeli k stebri na pašniku. Potem se le smo mu sneli vrvi. Sedaj še le sem ga pazno ogledal

lijonov funtov šterlingov pasivna.

Za tvorenje deviznih kurzov ni edno merodajno razmerje terjatev do obveznosti, t. j. terjatvena bilanca, nego le fiktivno predkazanje plačil v inozemstvo, ali, kakor že zgoraj označeno, plačilna bilanca. Tudi države z močno aktivno terjatveno bilanco morejo imeti trenutno neugodne devizne kurze, če grejo iz istih v druge države večje svote, medtem ko iz raznih vzrokov v istem času pritok plačil iz inozemstva izostaja. Ta pojav je pa pri takih državah te slučajen in mimogredoč.

Vir splošno urejenih deviznih kurzov je torej le na zdravih temeljih sloveča trgovina in urejeno gospodarstvo države. Zlato ima nalogo, da vpliva le mimogrede ozdravljajoče na slabe kurze, ki jih pa mora po paraliziranju prvega sunka potom zlata vzdrževati stalno v ravnovesju edino le realna trgovina.

(Dalje prih.)

Čiščenje in dejanske državne potrebe.

Zahtevalo se je v nekem časopisu, naj pošlje naše fin. ministerstvo vse uradnike v mir, ki so za polno pokojnino predpisano dobo doslužili. Obenem pa se javno poroča, da ima naše finančno ministrstvo 30.000 neprotokoliranih in 70.000 nerešenih vlog, kar znači, da to ministrstvo v resnici ne uraduje (Je v drugih ministrstvih bolje?) in to gotovo vsled pomanjkanja uradnikov. Ako najvišja finančna oblast nima nobenega reda in takorekoč nič ne dela, čuditi se ni, da pri finančnih uradih najnižje vrste posli ne tečejo. Znano nam je, da se v čisto priprostitih slučajih desetek (prenosnina, »procenti«, »umrščina«) skoro celo leto ne predpiše in vsled tega ne plača, da davčni uradi po več mesecev spisov ne predložijo višjim oblastim, te pa potem pred pol leta ničesar ne rešijo. Finančni minister pa pravi, da nima denarjev. Tu je vprašanje: imamo dovolj uradnikov ali ne? Menda jih je za silo, pa ne preveč in zato dosluženi ni odganjati, ako so še zmožni. Na drugi strani pa smo prepričani, da so službeni predpisi prirejani na potratu časa in potratu uradniških moči. In da se vrnemo k prenosnini ali desetku, bo pač res, da bi davčni uradi sami lahko take davke odmerjali, kakor se je to poprej godilo. Finančna ravnateljstva pa naj bodo samo pregledovalne oblasti. Tako se bo delo zmoglo na korist državi in ljudstvu. To za danes finančni upravi.

POLITIČNE VESTI.

Program nove vlade naglašava osebno sledeče točke: 1. likvidacija mednarodnega položaja; 2. organizacija produktivnih sil; 3. organizacija prometa; 4. povzdiga industrijalnega proizvodnje; 5. demobilizacija vojske; 6. vprašanje invalidov in prostovoljcev; 7. vprašanje vojne odškodnine, valutno vprašanje in emisijiska banka; 8. zakon o davku

in sem videl, kako neresnični glasovi so se širili o tem strašnem tiranu. Ni imel na vratu zlate ogrlice, niti je nosil na lrbtu križ, ki bi imel biti znak zarote z vragom. Na stegnu sem mu našel globoko in široko brazgotino, ki mu jo je zadala Juno, Taurneryjev najboljši pes, tik pred svojo smrtjo.

Poleg Loba sem postavil mesa in vode, a on se ni ničesar dotaknil; le mirno je ležal in z bistrimi žoltimi očmi gledal v daljino na široke poljane — svoje poljane. Ko je solnce zahajalo, je bil njegov pogled še vedno uperjen na prerijsko. Mislil sem, da bo klical v pomoč svojo četo, čim postane mračno in sem se bil pripravil na to. Ali on je že enkrat zval pomoči, pa se mu ni nikdo odzval; zato je sedaj molčal.

Če vzamemo levu silo, orlu svobodo in golobici goloba, poginejo vsi. Poginejo, ker jim je, tako pravijo ljudje, počilo srce. Tudi ta strašni zlikovec ni mogel prenesti trojnega udarca. Ko se je danilo je ležal na istem mestu poln pokojnega miru. Njegovo kraljevsko telo ni bilo poškodovano, a iskre življenja ni bilo v njem: Vladar je poginil.

Snel sem mu verigo z vrata in eden pastir mi je pomagal, da smo ga odnesli v skedenj, kjer je ležala Blanka. Tusem smo položili truplo starega junaka in izpolnila se mu je poslednja želja: Oba, ki jih je samo smrt ločila, sta bila zopet združena.

na vojne dobičke; 9. agrarna reforma, zavarovanje delavstva in 8-urni delavnik.

Srbski radikalci proti novi vladi. Prva seja Nar. predstavništva danes 23. tm. bo izredno zanimiva. Vse stranke so pozvale vse svoje člane — poslance v Beograd. V klubih so neprestano posvetovanja. Oba bloka se z vso vneto trudita, pridobiti si čim več pristašev. Radikalni klub je v svoji seji 20. tm. razpravljal o položaju. Protič je povdarjal, da treba porabiti prvo ugodno priliko, da se zruši nova vlada. Pozval je tudi vse ostale klube, ki niso v vladi zastopani, na skupni boj proti demokratsko-socialističnemu ministertvu.

Iz Prekmurja. Obe veliki županiji Sobota s 60.000 in Lendava s 40.000 prebivalci tvorite odslej politično enoto s sedežem civilnega komisarijata v Soboti, kateremu sta podrejena komisarijata v Radgoni in v Lendavi. Osnoval se je sosvet, nekak prekmurški parlament, ki sodeluje s civilnim komisarjem. Vsaka županija pošlje v sosvet 2—3 ugledne može in po enega duhovnika. Delovati prične v ponedeljek. Njegova naloga je, določiti za občine gerente, organizirati šole, določiti, kateri uradniki ostanejo in kateri se odpuste. Ustanovilo se je 17 orožniških postaj z glavnim poveljništvom v Soboti. Poštnih uradov je 29. Stavljeno je predlog, da se zveže Sobota z Radgono potom poljske železnice. Sodišča so v Soboti, Belatincih in Lendavi. Vprašanje valute dela težave. Med ljudstvom kroži pet vrst denarja: Bela Kunovi, modri ogrski bankovci itd. Pri zasedbi Prekmurja je stalo kosilo 40—50 K, kg mesa 28—32 K. Valuta se je že toliko ustalila, da stane kosilo 10—12 K, meso 14 K. Potrebna je gospodarska organizacija.

V Prekmurju je nad 50000 Hrvatov, ki dozdaj še niso osvobojeni. Ti so izdali poziv na jugoslovansko armado, naj osvobodijo tudi nje.

Jadransko vprašanje pride glasom najnovejših vesti prve dni prihodnjega tedna v pretres na mirovni konferenci. Italijanski listi si ne delajo veliko upanja, ker Wilson vztraja odločno pri svojem junijskem programu.

Nadvojvoda Jožef pojde. Dne 20. tm. je prišla vest, da je nadvojvoda Jožef izjavil, da se odreče politični moči in da hoče kot zasebnik počakati izida volitev. Vrše se pogajanja za sestavo nove koalicijske vlade.

Rumunski prestolonaslednik se je zase in za svoje naslednike odpovedal pravcam do prestola.

Aretirani boljševiški agitatorji v Beogradu. »Pravda« javlja, da so v Beogradu aretirali in odpeljali v Zagreb Filipa Filipoviča in dr. Sima Markoviča. List pravi, da so v zaroto zapleteni tudi nekateri naši nanovo sprejeti častniki, med njimi znani kapetan Metzger. V Beograd je bil poslan 1 milijon kron v svrhu agitacije.

Proti židom. Po celi Ukrajini se je pričelo močno gibanje proti židom. V raznih mestih so se vršili veliki pokolji židovskega prebivalstva. V Perejslavu je bilo umorjenih pri tem 326 ljudi.

Pomorska bitka med angleškim in ruskim brodom se je vršila v soboto zvečer v Finskem zalivu. Dve ruski ladji, en prevozni parnik in ena stražna ladja so potopljene.

Ljening zopet ponudil mir. Iz Londona poročajo, da je Ljening zopet stavil mirovni konferenci predlog, da bi sklenila mir s svojetsko Rusijo. Pripravljen je, izpolniti vse gospodarske zahteve zaveznikov, priznati vse stare inozemske dolgove Rusije in odstopiti zaveznikom več monopolov. Odreči se hoče vsaki agitaciji v inozemstvu, zahteva pa za sebe popolno svobodo delovanja v Rusiji. Zavezniki so Ljeningov predlog odklonili, ker stoji na stališču, da zastopa moskovska vlada vedno manjši del ruskega prebivalstva.

Volitve v ogrsko narodno skupščino bodo glasom sklepa min. sveta dne 20. sept. Volilno pravico bodo imele tudi ženske.

V teh dneh pohitite iz vročine, prahu in dima v naše planine in gorske doline. Tam najdete oddih, mir in si utrdite svoje zdravje. — Izhodišče vsem turam in izletom je Celje. — Vse informacije dobite brezplačno pri celjskem odseku Slov. plan. društva.

MARIBORSKE NOVICE

Izselil se je iz Maribora v Nemško Avstrijo advokat dr. Faleschini. Bil je nemški nacionalc, javno pa ni nastopal. Nagnusna renegata dr. Mravlak in dr. Orozel pa sta ostala v Mariboru in se hlinita za lojalna državljana.

Tiralico je izdala policija za protestantskim pastorjem dr. Mahnertom, ki je bil zaradi hujskarij proti državi obsojen na dva meseca strogega zapora, pa jo je že pred obsodbo popihal junak v Nemško Avstrijo.

Mariborska prodajalna zadruga »Allgemeiner Spar- und Konsumverein in Graz« je prešla z 18. avg. v upravo »Konsumnega društva za Ljubljano in okolico«.

Prva trgovska šola v Mariboru bo glasom poročila iz Beograda z dne 19. t. m. te dni osnovana.

Umrla je 20. t. m. v bolnišnici soproga davčnega uradnika, gospa Marija Debelak.

9000 K ukradli sta brivčeva žena Katarina Farič in neka Drozg trgovcu Lauferju v Gosposki ulici iz miznice. Pri Drozg so našli v drvarnici 2550 K.

PTUJSKE NOVICE.

Velika sokolska slavnost in proslava petdesetletnice Narodne čitalnice dne 7. septembra t. l. v Ptujju. Sokoli — rojaki! V osvobojenem jugoslovanskem Ptujju pričelo se je novo življenje. Meseca septembra 1918 še teptani Slovenci so gospodarji na lastni grudi. Pokazati hočemo, kako razumemo svobodni Jugoslavnani svoje vzvišene dolžnosti, ki so nam nastale v veliki, lepi, svobodni domovini. Ne pobijanje nasprotnika, ne narodna nestrpnost, smotreno kulturno delo je naše geslo. **Krepimo si dušo, krepimo telo!** Le potem nam ne zatemnijo nikdar žarki svobode, le potem zasveti solnce svobode še našim neodrešenim bratom. **Bratje, sestre! Rojaki!** Pozivljamo vas, da se udeležite polnoštevilo **sokolskega zleta, proslave petdesetletnice Narodne čitalnice dne 7. septembra 1919 v Ptujju.**

CELJSKE NOVICE.

Mestno gledališče v Celju. Dramatično društvo celjsko nam je priredilo 14. avgusta lep umetniški večer, kakor ga Celje že dolgo ni videlo. Do zadnjega kotička nabito polno gledališče je že na zunaj pokazalo, da uživa dramatično društvu v občinstvu zaslužen ugled in polno zaupanje. Celje je po krivici že na daleč zaslovelo po dveh »praznih večerih«, tokrat pa je napolnilo gledališče ne iz prisiljene dolžnosti, temveč iz prave, resnične notranje potrebe. Vedeli smo, da bo uprizoritev Milčinskega »Volkašina« na višku, kar morejo podati dobre celjske moči pod vodstvom režiserja ljubljanskega narodnega gledališča g. Povheta, ki je z večšo roko in globokim umevanjem od najmanjše do največje uloge dvignil vse, in sam nastopil v vlogi izrazitega slovenskega starešine, ki daje svatovščini življenje in veselje. — Nikjer nismo opazili onih, večkrat tako mučnih pavz, vse je teklo naravno, resnično, kakor je to v slovenski naši pravljici, ki se živo pripoveduje in pobožno posluša v dolgih zimskih večerih prav tako kakor ob sedminah in ob svatovščinah, ki so trajale nekdanj po več dni, pa so vedno ostale lepe, nikdar dolgočasne. Nikjer ni bilo onih zanemarnjenih malih, nehvaležnih ulog, ki se jih vsaka igralka in vsak igralec diletant boji in brani, ker so na diletantskih odrih prava pastorka, tako zraven, ker pač morajo biti za večjo slavo drugih. To veliko hibo je izbrisal iz našega odra g. Povhe, za to mu je celjsko občinstvo hvaležno, hvaležni so mu igralci za dobro šolo, ki ne bo izginila brez sledu.

Vsem članom Zveze vojnih invalidov v Celju v vednost! Pri izvolitvi odbora Zveze 29. junija 1919 sem bil izvoljen preglednikom računov. Kot takšen sem koncem julija 1919 pregledal račune. Veselja bi bil zavriskal, ko sem videl v blagajniški knjižici, da je bilo dohodkov krog 23.000 kron. Ostrmel pa sem, ko sem videl izdatke v znesku 15.000 kron. Kot bivši preglednik Vam to kratko raztolmačim. Omenim najprej, da je tajnik Zveze na shodu 29. junija v Narodnem domu v navzočnosti 130—150 invalidov izjavil, da Zveza rabi odbor, ki bo brezplačno deloval v prid vojnim invalidom. Sam pa si je pustil izplačati za mesec maj junij 1919, dasi je dobival

med tem časom podporo za brezposelne, znesek 1100 K; razun tega je dobil 100 K dnevne doklade, če se je peljal v Ljubljano ali na kak shod. Na shodu v Mariboru se je potom zbirke nabralo krog 2000 K; tam je bil tajnik Zveze v spremstvu podtajnika 6 dni navzoč ter si je pustil za ta čas samo 1300 K izplačati; izventega pa se mu je dovolila mesečna plača 730 K, baje ker je jako praktičen in ga ni, ki bi ga nadomeščal (njegova praksa je vsem znana). — Bivšemu predsedniku se je za čas njegovega delovanja (maj—junij), akoravno pisarna še ni bila odprta, izplačalo 1100 K kot »odškodnina« ter za izdatke za društvo krog 100 K. Od te svote je daroval invalidnemu fondu 150 K, kar je takoj objavil v »Novi Dobi«, ni pa tudi objavil, da si je dal izplačati tako velik znesek. — Blagajnik je bil pri mestnem magistratu v službi ter le tu in tam v pisarni Zveze, pa si je pustil na račun invalidov izplačati 970 K; definitivno se ga je kot blagajnika nastavilo z mesečno plačo 600 K, dočim je v prejšnji službi imel krog 200 K. Sedanjemu predsedniku se izplača za njegove podpise 730 K, dasi je na razpolago invalid, ki bi to službo prevzel brezplačno. — Od takratnega odbora, ki je štel 20 mož, se je izvolil ožji odbor 6 mož, kateri so vse to sklepali. Ker sta pa prvi in drugi podpredsednik uvidela, da se ne dela pravilno in sem bil tudi jaz nasproten, sem zahteval, da se sklepi anulirajo in pridejo v razpravo v seji širšega odbora, ki edini je upravičen, kaj takega sklepati. Nato je predsednik skočil in pričel navzoče zmerjati, da so bedaki, ki popolnoma nič ne razumejo, menda ker je uvidel, da mu ne bo mogoče delati, kar je hotel, ter da le mi zastopamo koristi invalidov, ne pa koristi — voditeljev. Zahteval sem 24. julija občni zbor, kateri je upravičen celo zadevo preiskati. Žal, sem našel na gluha ušesa. Pripomniti moram, da se je za Zvezo največ trudil podtajnik, njemu pa se je za celi čas izplačalo samo 500 K. Prisiljen sem tudi, povedati, da se priloge pri takratnem mojem pregledu niso strinjale; več izdatkov je bilo vpisanih brez priloge; to dokazem — če treba — tudi pred sodnijo. — Dragi prizadeti invalidi! Na kratko sem Vam opisal krivice, ki se nam vsem invalidom pri Zvezi gode; obžalujem le tiste, katerim se še do danes niso oči odprle in se pustijo še nadalje voditi od ljudi, ki nam samo škodujejo. Gospodje voditelji Zveze kriče, da me bodo sodnijsko zasledovali; povem odkrito javnosti, da imam preveč čiste roke in da sem tudi pripravljen se tam vsak trenutek zagovarjati. — **Alojz Doler, Gaberje pri Celju.**

Državna policija v Celju se preseli iz Dijaškega doma v dozdajne prostore gospodarskega urada v hotelu Skoberne. Dijaški dom se pripravi za rudarsko šolo.

Koserjevo gostilno na Glavnem trgu je kupil Slovenec Josip Žumer iz Rog. Slatine in sedaj popravlja prostore. Napraviti hoče hotel in prirediti 16 hotelskih sob.

Leseno brv čez Savinjo, katero je povodenj pred tedni deloma razdrlo, sedaj popravlja.

Mestna hranilnica celjska. Oporzili smo svoj čas oblast, da mora z ozirom na razmere v zavodu, ki je podpisal nad 7 milijonov kron vojnega posojila, nujno potrebno ukreniti, da pride zavod v druge roke. Ne vemo iz kakih razlogov se pa ni še do danes zgodilo ničesar. Odločno moramo v interesu prebivalstva in mesta Celja zahtevati, da oblast vmes poseže, da ne bomo kedaj zopet — po toči zvonili.

Prošnja. Že čez leto dni leži invalid Alojzij Žagar v bolnišnici; bil je skozi tri leta na ruski fronti, a ko se je pripeljal lansko leto v Celje na dopust, zadela ga je nesreča, prišel je pod vlak, ki mu je odtrgal obe nogi in pohabil levo roko. Obračamo se do dobrosrčnih ljudi s prošnjo, da mu pomagajo z malimi darovi, kateri se naj pošiljajo na naše uredništvo.

Nezaslišano! Pišejo nam: Neki celjski trgovci prodajajo kvas, ki ga dobivajo iz Savskega Marofa po 15 K kilogram, drugim manjšim trgovcem na debelo po 28—30 K, vkljub temu, da je od pol. oblasti predpisana cena za prodajo na debelo 16 K 50 v, na drobno 18 K. Ali bomo res prisiljeni, take grabeže z imeni v javnosti pribiti?!

češ, da si od navadnega človeka ne pušči nič reči. Ne vem, kako pridemo mi priprosti ljudje, ki slučajno nimamo pravice, biti pri Zvezi slov. trgovcev, do tega, da se tako z visokega z nami postopa. Da se je bencin pri prehodu iz Ljubljane do Celja skoro dvakratno podražil, omenim le mimogrede. Mislim pa, da smo obrtniki in poljedelci gotovo vsaj toliko vredni, kakor razni vojni dobičkarji, in da smo upravičeni, da se nam razdeli bencin, namenjen za poljedelske stroje, brez posebnega dobička. Saj razni gospodje, ki so pri preobratu konje takorekoč goston dobili, se lahko tu di s temi vozijo. Gospod pa, ki sem tu leta 1916 bencin posodil, pozivam, naj mi ga v kratkem vrne, ker bi v nasprotni slučaj moral povedati še več resnic. Trnovlje pri Celju 20. avg. 1919. Franc Mahen.

Listnica uredništva.

„Skupina zavednih celjskih Slovencev“: Poštenjak podpiše svoje ime in ne strelja anonimno iz zasede!

Št. 6584/19.

Razglas.

Vsled odredbe ministrstva za prehrano in odredbe zemlje se pozivljajo vse one vojne sirote iz mesta Celja in občine okolica Celje, katere so v tako slabih gmočnih razmerah, da so potrebne podpore. V poštev pridejo vojne sirote do 16 let, ki so popolnoma brez staršev in one sirote, ki so izgubile očeta tekom vojne, katerih mati pa še živi. Tudi nezakonski otroci, katerih očetje so med vojno umrli, pridejo v poštev. Da se pa more dognati resničnost njih uboštva, se mora vsaka stranka iz mesta Celja javiti pri tukajšnji policiji, katera bo dognala, ali je ona res opravičena, biti deležna te podpore ali ne. Za občino okolica Celje pa mora potrditi občina sama in z istim potrdilom, oziroma z izjavo mestne policije naj se oglašijo stranke najpozneje do **29. avgusta 1919 dopoldne** od 9 do 12 ure ob uradnih dnevih pri aprovizaciji mestnega gospodarskega urada v Celju.

Mestni magistrat Celje, dne 20. avg. 1919. Za vlad. komis.: Šubic s. r.

Naprodaj sta dve veliki stoječi uti

skoraj novi, malo rabljeni iz dobrega in močnega lesa z opeko kriti blizu postaje Grobelno na južni železnici, Stajersko. Etna uta je 21 metrov dolga; 18 1/2 metra na eni strani, 16 m na drugi strani široka. Streha ima 20 parov špirovcev, 25 stebrov po 3 m visokih. V tej uti se je samo 5 krat opeka žgala in je približno 36 tisoč v steni pečnice vzdane opeke. — Druga uta je 12 1/2 m dolga, 6 1/2 m široka, ima 8 hrastovih stebrov, okoli 2'2 m visokih, z opeko krita, ima 13 parov špirovcev, in je okoli z deskami obita. Pojavnica daje lastnik Franc Kartin v Št. Jurju ob južni železnici. Kupci naj lastniku naznani, s katerim vlakom se pripeljejo v Grobelno, da se jim lastnik pridruži. 1223

Išče se vajenec

iz boljše hiše za manufakturno trgovino z dobrimi šolskimi spričevali.

Istotam se sprejme 1239 2—1

dobra šivilja

za vsakovrstno delo. Plača po dogovoru. — Ponudbe pod »marljiv« na upravništvo lista.

Moko, pšenico, koruzo, ječmen, rž, otrobe, fižol in druge poljske pridelke in sadje **ponudi na debelo** samo kompletni vagoni. Ivan Dudič, 1198 Zagreb, Zrinjevac 15. 8—3

Proda se:

lep glasovir, hišna oprava iz lipovega lesa (naravnega) 2 postelji z vlogo, 2 omari za obleko, 2 nočni omari, umivalna miza, omara s predali (starjnska z vloženim lesom). Naslov v uredništvu lista. 1231 3—1

Lepi, stari sremski **oves in koruzo** ima v zalogi veletrgovina **Anton Kolenc v Celju.**

Hrvaški učitelj.

Išče se rojen Hrvat, ki bi bil v stanu poučevati v Celju trikrat na teden hrvaško iz nemškega jezika. — Poizve se v pisarni gosp. dr. Karlovšek-a.

Njiva.

Išče se 1 1/2 orala dobre njive v majem za posejati pšenico. 1235—1
Ponudbe na Jurij Simonovič, Celje, Lisce št. 37.

Zensko kolo, v dobrem stanu iz mirnega časa **proda** Godunc Alojz, Dijaški dom.

Ivan Ravnikar

Celje

167 104—83

kupuje po najvišjih dnevnih cenah:

laneno seme, suhe gobe, strd in vosek.

Oglejte

si ravnokar iz inozemstva dospelo sveže vsakovrstno manufakturno blago. Ker imava prvovrstne zveze za dobavo blaga, so cene zmerne. Vsakdo si naj ogleda bogato zalogo pred nakupom in prepričal se bo, da je zaloga okusno zbrana in so cene najnižje.

1238 3—1 Za obilen obisk se priporočata

Sirec & Drogenik

Vabimo na svoj občni zbor

ki se vrši v nedeljo, dne 31. avg. 1919 ob 10. uri v Zadržni pisarni v Celju, Cankarjeva ulica št. 11.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobrenje letnih računov. 3. Sprememba pravil. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Razno. Prva južnoštaj. vinarska zadruga v Celju r. z o. z. Načelstvo.

Opomba: Ako bi ta občni zbor ne bil ob določeni uri sklepčen, vrši se v smislu § 29 zadržnih pravil ob 11. uri drug občni zbor, na istem mestu z istim dnevnim redom, ki bo sklepal brez ozira na število navzočih zadržnikov.

Gg. trgovcem naznanjamo, da je pravkar dospelo in se nahaja v zalogi sledeče blago: salonske in tirolske metle, muholovci, Glaserjev in Velimski kavin pridatek, krema za čevlje »Erdal«, 66 odstotno milo za perilo, kolomaz v dozah po 8 kg. — Postrežba točna. — Cene solidne.

Družba za promet petroleja z o. z., podružnica Celje.

Slavnemu občinstvu naznanjava, da sva prevzela gostilno

Narodni dom v Celju.

Skrbela bodeva za dobro in točno postrežbo ter se priporočava za mnogobrojni obisk.

1204 3—3

Ivan in Ana Černe.

Knjigarna, umetnine, muzikalije Goričar & Leskovšek: Celje

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin na debelo in drobno.

Velika zaloga manufakturnega ter inozemskega modnega blaga, bogata izbira oblek lastnega izdelka po najnovjšem kroju. Lastni modni atelije. — Srajce, samoveznice (kravate), nogavice itd. Na drobno! Solidne cene! Na debelo!

Prva kranjska razpošiljalna

SCHWAB & BIZJAK

Ljubljana, Dvorni trg 3

Pod Narodno kavarno. 1213 3—2

Kontoristinja

majša moč ev. začetnica zmožna slovenščine, nemščine, po možnosti tudi hrvaščine, stroje- in tesnopisja, se takoj sprejme. Ponudbe s prepisi spričeval naj se pošljejo na veletrgovino in razpošiljalno 1233 R. Stermečki, Celje. 2—1

PRIPOROČAM

SEURADOM, ŠOLAM IN PISARNAM Z VELIKO ZALOGO VSEH VRST PAPIRJA IN PIS. POTREBŠČIN **JANKO BOVHA**

KRALJA PETRA CELJE CESTA ST. 31

V zalogi velika izbira vseh vrst šolskih potrebščin kakor: svinčniki, peresa, zvezki, črnilo, radirke, tablice, barvice itd. Postrežba točna in solidna, cene nizke.

Jamske krajnike (švarteljne)

in štampeljne, rezan les vsake vrste in late kupuje v veliki množini za takoj in pozneje oddati. Hofman tovarniška deln. družba Pečuh (Baranja) Brzjavaj ali pismene ponudbe se prosi na Pečuh (Baranja)

Izdelovanje vseh vrst čevljev od priprostih do najfinejših po dnevnih cenah 46 104—64

Rud. Zontič

Celje (blizu kolodvora)

Kocenova ulica št. 2.

!! Sladkor !!

manje se ga potrebuje pri porabi surogat „Congo“ kave

pražene, zamlete, s pravo kavo mešan. e 1 originalni zaboj 63 kg sortirano, okusno, v 1/5, 1/10, 1/20 kg zavitek. Franko zaboj K 756

Poštna pošiljev 15 kg sortirano franko K 200

Odpošiljatev: predplačilo ali s poštnim povzetjem. Lang & Comp., Osijek, — Brzjavaj: Langcomp. —

Odprl sem hotel Beograd

dosedaj Sandwirt v Slovenjgradcu, kjer se nahaja gostilna, kavarna, mesarija, prenočišče, kegljišče, krasen vrt in se dobe vozovi na vse strani. Točil bom vedno najboljša vina, pivo in kavo. Vsak čas se bodo dobila mrzla in topla jedila. Imel bom vina vseh vrst v sodih in steklenicah, ter sadjevec na debelo in drobno za razpošiljanje od 56 l naprej. Za obilen obisk in naročila se priporoča

Andrej Oset, hotel Beograd, Slovenjgradec. :-:

Stanovanje

iščem v mestu Celju, ali tudi v bližini mesta, dve do tri sobe s kuhinjo. **Mirna stranke brez otrok.** Eventuelno plačam tistemu nagradu, ki mi preskrbi. Cenjene ponudbe prosim pod »Stanovanje 50« na upravn. 1197—3

Stavbena in galant. kleparska obrt **A. Jošta nam.**

Franjo Dolžan

243 104—64

Celje, Kralja Petra c. 8 (nasproti „belega vola“)

Prevzema vsa v to stroko spadajoča dela. Postrežba točna in solidna.

„LASTNI DOM“

registrirana kreditna in stavbena zadruga z om. zav.

V CELJU
Prešernova ulica št. 15.

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po (3 1/2 %) tri in pol od sto

Vsakovrstno špecerijsko in kolonijalno blago na debelo in drobno razpečava na novo ustanovlj. trgovina

Ant. Močnik

Celje, Glavni trg 8

Najboljša žgana in surova kava, cikorija, milo, vseh vrst moka, riž, pištno bučno olje, rozine, mineralne vode, petrolej, vžigalice, barve za obleko, konjak itd.

Vsaki dan sveži kvas.

Zgubil se je bel solnčnik na cesti Gorica-Ostrožno-Celje. Pošteni najditelj ga naj od da proti nagradi v trgovini R. Stermecki.

Kavo žgano in surovo, rozine, olje, Erdal-kremo, likalo (biks), vse vrste barve za obleko, mazilo za voz, petrolej, sveče, vžigalice, splich vse špecerijsko in kolonijalno blago na debelo in drobno priporoča trdka

Ivan Dečko, Celje

nasproti Narodnega doma.

Oznaniła „Union-Propagande“ Maribor, oddelek oglasne uprave.

Industrija za razsvetljavo

družba z omejeno zavezo.

Maribor, Gosp. ul. 8, telef. 267
nudi:

Odd. I. Sestavo elektr. naprav luči in moči v vsakem obsegu za vse vrste toka, telefonske in signalne naprave vseh vrst.

Odd. II. Tvarine en gros. Dobava vseh elektrotehn. tvarin, strojev za razsvetljavo in žarnice. Posebno bakrene vodne tvarine po vagonih iz inozemstva: strojno olje in mast.

Odd. III. Strojno tehn. oddelek sestavi: zgradbe celih tovarn vsake vrste: vodovode, turbine, tovarne za obdelovanje lesa, žigalic, železnice, parne naprave, črepalnice, oskrbe vode, livarne, tiskarne, bencin in diseljeve motorje in odda poljedelske stroje. Kratka dobava. Načrti in obisk inženirjev na razpolago

POZOR!

Naznanjam vljudno p. n. občinstvu, da sem s 15. julijem otvoril prvo in edino slovensko oblastveno koncesijonirano

posredovalnico

za obrat z zemljišči: nakup in prodaja posestev, hipot. pos. itd.

K. TROHA

samo Tegetthofova c.

:- št. 30, pritličje. :-

912 3-3

Slovenija, pozor!!!

Nova, uradno potrjena iznajdba, nov način zidanja, ki je polovico ceneji, se prihrani 50% na delavcih, 35% na opeki, 75% na apnu in pesku, veljavno za pritlične stavbe vsake vrste. Prevzamem tudi v izvršitev zgradbe cerkev, šol, mostov, cest, jezov, železobetonske traverze, beljenje hiš v jugoslovanskih barvah, vsa popravila, načrte in proračune. Za prihodnje leto naj se že letos naroči. Naročuje se pri zidarskem mojstru Dragotinu Korošec, Braslovče, Zalaec, Šoštanj ali Brežice. 1141-4

Trgovina s špecerijskim blagom in dež. pridelki

Ant. Kolenc-a na l.

Ant. Ermenc

Celje

Kralja Petra cesta 22.

Rogaško slatino, riž, kayo surovo in žgano, olje, testenine, sladkorčke v kartonih, ter vse drugo špecerijsko blago priporoča po najnižjih cenah trgovina s špecerijo in z dež. pridelki na debelo in drobno

Franc Kolenc, Celje,

213 Narodni dom. 52-32

Kupim tudi vsako množino lanenega semena.

Gostilna Plevčak

Gaberje

priporoča svojo izvrstno toplo in mrzlo kuhinjo ter najboljša, pristno domača vina.

240 52-33

NAZNANILO.

Slav. občinstvu naznanjam, da sem spremenil naslov gostilne pri »Lastovki« v gostilno pri „Jugoslovanu“

Dejanje govori!!!

Vprašajte samo vsakega

trgovca

kako lahko in uspešno on deluje od časa, ko je postal odjemalec

veletrgovine

Jzidor Scholler -ja sin

Telefon 106 Zagreb. Vlaška ul. 21

Od 1883. obstoječi prvovrsten izvor k ceni in hitri dobavi

špecerijskega

kolonijalnega in

prekmoškega blaga.

923 16-8 Zahtevajte cenike!

Absolvent

trg. šole, zmožen knjigovodstva, slovenske, nemške in srbo-hrvaške korespondence, slov. stenografije in strojepisja išče službe. Cenj. ponudbe pod »R. R.« na upravništvu. 1224 2-2

Garje, sibečico, kraste, lišaje uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 6 K. — Po pošti 7 K poštne prosto. Prodaja in razpošilja s pošto lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko. 615 34-31

Trgovci mešane

stroke, drogisti, kramarji itd., sijajno zaslužijo s prodajo Mastina (hranilni prašek za živino in perutnino) pri kmetovalcih. Treba je pisati dopisnico na naslov: »Lekarnar Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko« na sledeči način: »Pošljite mi 15 zavojev (po 1/4 kg) Mastina, obenem veliki lepak, oboje po povzetju za K 30/40, prosto poštne in zavojnine. 591 10-18

Vedno

na novo dobiva veletrgovina Stermecki v Celju v velikanskih množinah sukno, kangarn in hlačevino za moške obleke, volno cefir, modrovino in pisano tkanino za ženske obleke, šifon, belo in pisano platno za perilo in razno manufakturno blago, katero prodaja zaradi ogromnega nakupa po najnižjih cenah in ako še ne verjame, poskusite takoj, samo z enim nakupom, da se sami prepričate.

Veletrgovina in razpošiljalna R. Stermecki v Celju

ima tudi velikansko zalogo gotovih moških, ženskih, deških in otroških oblek, bluz, kril, hlač, čevljev, perila, denarnic, nogavic, robcev in na tisoče drugih predmetov, katere tudi prodaja po čudovito nizkih cenah in na zahtevo pošlje vsakemu ilustr. cenik. Vzorcev sedaj še ne pošiljam.

R. Stermecki v Celju.

214 52-33

Fran STRUPL, Celje

Zaloga stekla, porcelana, svetilk. ogledal, okvirjev in raznovrstnih šip.

Prevzeteje steklarskih del

Kralja Petra cesta

Proda se

lepa stavbena parcela z vrtom v mestu Šoštanj. Več se poizve pri M. Goršek, 1228 Šoštanj. 2-2

Volno

ovčjo, kupi vsako množino po najvišjih cenih veletrgovina R. Stermecki, Celje

1121 8-7

Pri svinčenem rudokopu v Mežici na Koroškem je razpisano mesto samostoj. jamomerca.

Prošnje s prepisi šolskih in službenih spričeval, ter z navedbo plače, se naj vložijo najpozneje do 1. septembra t. Državno nadzorstvo in upravništvu v 1214 Mežici. 3-2

Jahalna kobilica

8 let stara, svetlorujava, 164 cm visoka, se prod. Kje, pove upravništvu I sta. 1227 2-2

Dekle z dežele želi stopiti kot gospodinja v kako župnišče ali pa kakemu samostojnemu gospodu. Vajena sem vsakega dela in imam veselje do svinj in živinoreje, nastop takoj. Naslov v upravn. 1218 3-2

Spretna šivilja za moško in fino damsko perilo se išče za takoj. Pismene ponudbe pod S. M. na upravništvu. 1229 3-2

Za obiranje hmelja se sprejme več otrok na Bežigradu pri Celju.

Kupujem

železniške prage (švelerje), bukovke in hrastove, kakor tudi bukovo oglje in drva po najvišji ceni. Ponudbe na Franc Drobnič, lesni trgovec Laško. 1196 3-3

Sedlarska in tapezarska delavnica

Jv. Strelec

245 104-64

Celje, Samostanska ulica šte. 16.

Miši,

podgane, stenice in šcurki ter ves mrčes mora poginiti, če se vporablja moja preizkušena najboljša in povsod hvaljena sredstva, kakor: Za poljske miši 6 K, za podgane in miši 6 K, za šcurke 6 K, posebno močna tinktura za stenice 6K, uničevalec moljev 3 K, prašek proti mrčesom 5K, tinktura proti ušem pri ljudeh 3 K, mazilo za uši pri živini 3 K, prašek za uši v obleki in perilu 4 K, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) 3 K. Pošilja po povzetju **Zavod za eksport M. Jünker,** 85-63 Zagreb 37, Petrinjska ulica 3.

Hotel-restavracija

BALKAN

priporoča dobro kuhinjo in izvrstna vina ter ima dnevno sveže pivo v sodčkih. Na razpolago je klubova soba.

Vsak dan koncert.

DROGERIJA

PARFUMERIJA

FOTOMANUFAKTURA

SANITAS

KRAMAR & VRTOVEC

CELJE.

Hotel „Pri belem volu“

v Celju, Kralja Petra cesta

Prvovrstna kuhinja, najboljša vina in vedno sveže pivo. Sobe za tujce na novo urejene. — Postrežba solidna. Za obisk se priporoča **Drag. Bernardi.**

Nevaren tat je pešec Rud. Hvalec, doma od Ptuj. Štirikrat je že pobegnil iz zapor; dne 14. t. m. je zopet zginil iz zaporov okrožnega sodišča in še isto noč na več krajih vlomil: posestniku Divjaku na Lavi je odnesel petelina; Rančigaju na Ložnici 2 gnjati, 2½ hleba kruha, 3 l mleka in 1 par starih čevljev; pri Krušiču je skušal vlomiti in napravil za 60 K škode. Poskušal je tudi še na drugih krajih. Sedaj je tiček zopet pod ključem.

Čuden bolnik je Ivan Habjanič, doma iz Sedlaška pri Ptuj. V sodnijskem zaporu je zbolel in bil oddan v bolnišnico. Tam pa si je »izposodil« obleko in uro ter zginil. Bil je zaradi tatvine že predkaznovan.

Premog. Od gospodarskega urada se nam poroča, da je redna oddaja premoga za uporabnike zopet vzpostavljena. Razprodaja premoga in kontingenta okraj. glavarstva se je začasno poverila g. Franc-u Kalan-u, ki bo imel svojo pisarno v hiši G. Gradt-a (na voglu Vodnikove in Štrossmayerjeve ulice.) Cene so se uradno določile kakor sledi: a) Velenjski premog: 1. za 100 kg postavljenih iz vagona v hišo (v mestu) 13 K—, 2. za 100 kg dobavljenih na lastne stroške iz bivšega Oswatitschevega skladišča (pri zalogi Puntigam) istotako 13 K—; b) Zabukovski premog: Za 100 kg postavljenih v hišo (v mestu) 19.80 K, za dobavo iz skladišča v hišo (v mestu) se zaračuna za voz s približno 1000 kg 10 K, za ročno dostavo manjših količin premoga pa za 100 kg 2 K. Premog se bo oddajal izključno le na izkaznice, ki se dobe ob torkih, četrkih in sobotah od 14. do 17. (2. do 5.) ure popoldne pri gospodarskem uradu (Hotel pri »Pošti« Rebeuschegg).

Prva juž. štaj. vinska zadruga v Celju ima 31. avg. t. l. občni zbor Opozarjamo na tozadevni oglas v današnji »N. D.«

Sol za celjski okraj. Gospodarski urad v Celju nam poroča, da je prejel večjo množino soli, katere cene so sledeče: Urad deli sol razdeljevalcem po 185 K sto kg. Cena na drobno znaša 2 K za kg, k čemur se prišteva za vrečico 10 v in zmeren povišek za dovoz k bolj oddaljenim aprovizacijskim odborom in občinam.

»Slov. dijaško društvo v Celju.« Kakor smo že poročali, se vrši v soboto izvanredni občni zbor. In sicer popoldan ob 4. uri, ne pa dopoldan, kakor je bilo prvotno namenjeno. Občnega zbora se lahko udeležijo tudi nečlani in se jih nato po zboru vpiše kot člane. K obilni udeležbi vabi odbor.

Smešiti se ne pustimo! V roke nam je prišla dopisnica, katero je poslala celjska mestna plinarna. Glasi se doslovno: »Gsp. J. Kern, kovačmstr. Sv. Egydi pr. Wöllan. Sie können wieder Koks haben. Hochachtend Mestna plinarna Celje. Celje, 17. VII. 19.— Mož, ki nam je dopisnico vposlal na ogled, upravičeno pripominja: »Sicer pa, če ne bo nič bolje, nam mora enkrat zavreti kri in ne bomo čakali na to gospodov pri magistratu, da napravijo red, ampak bomo vse skup pomohli!« — Ali nismo že davno rekli, da je potrebna v plinarni slovenska uradniška moč? Tako škandalozno smešiti se ne pustimo!

Iz šolske službe. Začasna voditeljica dekliske ljudske šole v Celju, gospa Amalija Lešnik, je na lastno prošnjo premeščena na svoje prejšnje mesto v Poljčanah.

Sklepi celjskih obrtnikov. Razne obrtne zadruge v Celju so sklenile resolucije: 1. naj se prekliche naredba deželne vlade z dne 31. dec 1918 glede bolniških blagajn; zadruge naj vodijo svoje bolniške blagajne za svoje člane naprej, kakor so jih poprej v splošno zadovoljnost; 2. v učno pogodbo z vajenci ne sprejme določba: vajenec ne sme biti brez mojstrovega dovoljenja pri kakikoli organizaciji oziroma društvu in ima sicer mojster pravico, pogodbo razveljaviti; vsled takega prestopka odpuščenega učenca ne sme skozi leto dni drugi mojster iste stroke v nadaljni uk vzeti. To velja tudi za slučaj, če učenec brez tehtnega vzroka učno mesto zapusti.

Denarnico iz črnega usnja je nekdo izgubil v pisarni Zvezne tiskarne z večjo svoto denarja in znakami. Zglasi se naj v uredništvu.

Začasno vojaško * provijantno skladišče v Celju (Ljubljanska cesta, za Narodnim domom) kupuje ob pondeljkih, sredi in petkih od 8.—10. ure dopoldne

neprešano seno naravnost od kmetovalcev. Cena po kakovosti sena do 30 K m. stoč, postavljeno v skladišče.

DNEVNE NOVICE.

Avtomobilno zvezo snujejo naši rodoljubi na čelu z g. Petovarjem med Ljutomerom in Ormožem. Vlado so naprosili, da čimprej izvrši tozadevne potrebne poprave ceste, tako da bi avtomobili meseca septembra že vozili in sicer dnevno semintja več tovornih in osebnih avtomobilov. Ta avtomobilna zveza je postala za te kraje življenjska potreba, ker bodo Nemci gotovo skušali železniški promet na progi proti Špilju Slovincem na vse mogoče načine otežkočiti.

O ženskem zdravilišču na Dobrni je napisal srbski narodni poslanec S. K. Gjorgjevič, ki se je zadnje tedne mudil tamkaj, v »Demokratiji« izredno simpatično pisan članek, v katerem opisuje lepoto krajev, katere imenuje jugoslovansko Švico. Svoj članek končuje: »Za sedaj samo opomnim, da je nas vseh dolžnost, da izrinemo nasilno nam vrinjeno nemščino čimprej iz teh divnih krajev z geslom: »samo slovenski govoriti!« Bratje smo, i Srbi i Hrvati razumejo brate Slovence in ti nje, zakaj potem še trpeti vrinjeno nemščino — doli z nemščino! Govorimo v našem sladkem in milozvočnem jeziku, ker bomo le tako občutili vso slast, da smo bratje in sinovi enega troimenega naroda!«

Kaj bo s koroškimi Slovenci izven Koroške? Pišajo nam. V Št. Petru v Savinjski dolini živi koroški Slovenci — neki Kopačnik — pristojen v Vetrinje. Kaj se namerava s takimi, ki žive izven Koroške (saj gotovo ni ta edini!) — bodo li glasovali pri plebiscitu? Treba pravočasno vse ukreniti.

Uvoz nemških strokovnih in znanstvenih listov v našo državo je dovolilo ministerstvo za notranje zadeve.

Kako se oddajajo trafike! Iz Št. Jurja ob j. žel. nam pišejo: Finančna oblast je pri nas združila trafiki na št. 51 in 52 (Breznik in Kincl) in tako združeno trafiko podelila vojnemu dobničkarju, milijonarju in intimnemu prijatelju dr. Faschinga, čeprav se je za trafiko potegoval tudi narodnjak, ki je bil celi vojni čas vojak in radi tega utrpel ogromno gospodarsko škodo. Pravica, kam si se skrila?

Zasebni trgovski tečaji so s prihodnjim šolskim letom vsled skepa deželne vlade v Ljubljani ukinjeni.

Zveza bolniških blagajn na slovenskem ozemlju s sedežem v Ljubljani se je ustanovila 17. tm.

Pariški ekspresni vlak bo imel od 1. sept. naprej direktni voz Pariz-Beograd.

Invalidski domovi. Minister za socialno politiko je določil več veleposestev v Vojvodini, ki se bodo uredila kot invalidni domovi z obrtnimi šolami za invalide.

Sokolstvo.

Sokolski zlet v Laško se vrši nepreklicno in sicer tudi ob slabem vremenu v nedeljo, dne 31. avg. t. l. Zlet se je preložil na ta dan na željo celjskega Sokola, ker se namerava udeležiti taistega tudi hrvaško in srbsko dijaštvo. Priprave so v polnem teku. Telovadba se bo vršila sredi senčnatega topliškega parka, ljudska veselica istotam v najširšem obsegu. Iz Celja se obeta okrog 500 izletnikov, Trbovlje jih pošljejo nad 200, med njimi pevski zbor g. Oskar Molla, ki nastopi tokrat prvič z nad 60 pevci. Prosimo ponovno in nujno tudi druge, zlasti posavske kraje, da prigrasijo približno število udeležencev še tekom tega tedna pripravljalnemu odboru, ki preskrbi posebne vlake zlasti za odhod, ki bi bil okoli 9. ure. Pridite se veselit z nami prerojenja Laškega trga, pridite in povzdignite sijaj tega sokolskega zleta.

Sokol v Vojniku. Na ustanovnem sestanku sokolskem v Vojniku dne 21. avgusta t. l. so bili ob lepi udeležbi izvoljeni v začasni pripravljalni odbor: A. Brezovnik, Fr. Goričan, Fr. Gorečan, Vl. Brezovnik, V. Požar, J. Ramšak, Fr. Novak, Vikt. Škoflec. — Sestanka se je udeležil starosta Celjskega Sokola brat Smertnik, ki je razpravljal o nalogah in ciljih Sokolstva. Želimo mlademu društvu zdrav, krepak razvoj!

Sokol v Konjicah. Ustanovni občni zbor telovadnega društva »Sokol« v Kon-

jicah se vrši v nedeljo, 31. tm. ob 10. uri v dvorani okrajne hranilnice. Porabite priliko in pridite na vznožje zelenega Pohorja ta dan iz bližnjih in daljnih krajev vsi, ki vam je simpatičen procvit sokolske ideje in ki vam je pri srcu telesna in нравstvena vzgoja naroda široma naše mile Jugoslavije. Pričakujemo obile udeležbe zlasti od že obstoječih sosednih sokolskih društev. Zdravo!

TRGOVINA, ORBT IN NARODNO GOSPODARSTVO.

H M E L J S K I K E B E R.

(Plinthus porcatus.)

L. 1893. so hmeljarji prvokrat opazovali tega najhujšega sovražnika hmeljske rastline. On je specialiteta (posebnost) Savinjske doline, ker ga v drugih hmeljskih okoliših ne poznajo. Prvi ga je našel g. baron Warsberg na Paki; takoj je o njem tudi obvestil hm. dr. Par dni po došlem obvestilu sva se peljala z g. Hausenbichler-jem na Pako ter natančneje ogledala škodljivca. Našla pa nisva kebra samega, nego le njegovo ličinko v različnem stanu razvoja. Nabrala sva nekaj okuženih trt ter jih odposlala poljedelskemu ministrstvu na Dunaj ter prosila za določitev škodljivca in za obvestilo sredstev v njega ukončavanje. Medtem pa smo prišli do prepričanja, da se je škodljivec nahajal tudi že v naših nasadih. Prav začudili smo se, ko nam polj. ministr. pošlje nekega lepega dne v svrhu proučenja škodljivca znanega strokovnjaka v osebi gosp. logarskega mojstra Wachtl-na, profesorja na visoki šoli za kmetijstvo na Dunaju. Ko sva se sešla, vprašal me je pred vsem, ali imam zbirko kebrov; ko sem mu rekel — da —, odgovoril je, da gotovo že tudi škodljivca imam v njej. Ko je zbirko temeljito pregledaval, se je prepričal, da ga ni v njej. Glavno prizadevanje g. profesorja je bilo, dobiti v roke živega ali mrtvega kebra — kar se mu pa ni posrečilo. Pred odhodom iz Žalca je mene naprosil, naj se potrudim, kmalu uloviti in na Dunaj vposlati kebra. V to svrhu sem stopil v dotiko z g. oskrbnikom novoceljske graščine, Fr. Kučero, kateri je z veliko vnemo in vztrajnostjo zasledoval škodljivca celo jesen in še prihodnje pomlad — a vse zaman. Škodljivec se je vedno bolj množil in hmeljarsko društvo je po temeljitem opazovanju in razsojevanju priporočalo hmeljarjem edino sredstvo za ugonobitev škodljivca — in to je: visoko obspavanje rastline in jesensko réz.

Oglejmo si pa natančneje škodljivca samega, katerega smo naposled in sicer po preteku več kot 10 let tudi našli v obliki kebra. Hmeljski keber je ponočnjak; on ljubi temo in pride po trti le tako visoko, kolikor je je z zemljo pokrite. Tu napravi samica z rilčkom malo jamico in položi v njo po eno jajce; iz tega jajca izvalivša se ličinka prevrta trto in sili v njeno sredino; od tu se pomika navzdol v koreniko, zapustivši za seboj žagavini podobno blato. Ako je pot do korenike kratka, potem pride lahko v njo in se v njej zabubi; ako je pa ta pot dolga, potem se zabubanje vrši tudi v trti sami. Iz bube pride meseca julija ali avgusta keber, ki počenja zgoraj navedeno pot. Skrb vsakega hmeljarja mora torej biti, kebrovi ličinki pot v koreniko kolikor mogoče podaljšati, kar se zgodi, ako položimo trte hmeljske rastline vodoravno proti 30 cm od rastline postavljenemu drogju in jo k njemu lahko privežemo, da se začne ovijati okoli njega.

To grobanje ima pa še to dobro, da more trta pogrti vse (polno poletnih korenine v najrodovitnejšo plast zemlje, kjer dobiva obilo živčevja v času, kadar ga je rastlina najbolj potrebna. Razen tega da tako pogrobana trta 2 — 3 in še več lepih sadežev za nove nasade, ako že niso okuženi po kebru. Na to grobanje me je posebno opozoril češki hmeljar, knez Vaclav Drässler v Usti.

Če je zima dolga in se rez hmelja ne more izvršiti že meseca februarja ali marca, se kebrovi ličinki v kljub grobanju posreči priti v koreniko; da se pa to ličinki sigurno prepreči, o brezdomu nasade že v jeseni. Rez je pa največ odvisna od vremena. Dasi se pri hmelju, kakor pri vinski trti spomlat na rez bolj obnese, vendar jo moramo a hmeljskih nasadih izvrševati, da se obrta nimo škodljivca. Okužene obrezline hmeljske trte je treba zbirati in zažgati, dasi je dognano, da ličinka pogine, ako se razpostavi uplivu zraka in vremena.

Zgodi se pa tudi, da se povodom obrezovanja že najde ličinka v koreniki; v tem slučaju je potrebno, da se ličinka s konicastim železom v rovu zabode in odstrani, ali pa da se vsa okužena mesta korenike obrežejo. Hmelj je sorodnik koprive in »ne pozebe«. V zelo razjedentih koreninah se včasih najde keber. Da se pri tako obilnem številu ličink najde tako pičlo število kebrov in bub, se to mači s tem, da žive kebrvi v času, ko je rastlina v najboljšem razvitku, to je meseca avgusta. Razumljivo je torej, da morajo hmeljski nasadi pešati, ako učičuje keber korenike.

Ličinka našega škodljivca je beže barve, ima rujavu glavo in črne čeljusti; ona je zelo podobna ogrcem, samo da je le do 15 mm dolga; buba je rumeno-ružava, keber pa svetlo rujave barve ter spada med rilčkarje.

Anton Petriček.

H M E L J.

Žalski in drugi hmeljarji so se dogovorili, da bodo plačevali za obiranje enega škafa hmelja po 30 vin. s hrano — ali po 1 K brez hrane — kar naj blagovolijo upoštevati vsi hmeljarji, da ne bode brezpotrebne razburjenja.

Veleposestva se ne smejo prodajati! Uradne »Narodne Novine« priobčujejo naredbo gerenta Aleksandra o prepovedi prodaje veleposestev. Naredba prepoveduje vsakršno prodajo potom pravnih ooslov med živimi, kakor tudi potom dražb, bodisi prostovoljnih, bodisi javnih. Nadalje se prepoveduje tudi obremenjenje prizadetih veleposestev. Pojem veleposestva je različen v raznih delih države. V Sloveniji se smatrajo za veleposestva vsa tista, ki merijo nad 20 ha obdelanega zemljišča ali 200 ha zemljišča sploh. Na Goriškem, v Istri, in Dalmaciji so veleposestva ona posestva, ki merijo 50 ha obdelanega zemljišča ali 100 ha zemljišča sploh. V drugih pokrajinah države se gibljejo meje med 100 do 300 ha obdelanega, oziroma med 300 do 500 ha zemljišča sploh. Za vsako prodajo, oziroma obremenitev teh zemljišč je potrebno posebno dovoljenje ministrstva za agrarno reformo.

DOPISI.

Fantje in dekleta iz Trnave in Št. Ruperta prirede dne 14. septembra veliko vrtno veselico in petdejanjsko narodno igro s petjem v Št. Rupertu pri Gomilskem. Vsa sosedna društva, ki pridejo v poštev, prosimo, da se na prireditve ozirajo.

Polzela. Odbor Ciril in Metodove podružnice na Polzeli se tem potom najtopleje zahvaljuje vsem, ki so s svojim rodoljubno-požrtvovalnim sodelovanjem na kakoršnikoli način pripomogli, da je naša vrtna veselica dne 17. tm., prva po dolgih letih vojne in prva pod svobodnim jugoslovanskim solncem, v gmatnem kot moralnem oziru tako krasno uspela. Predvsem nas pa veže dolžnost, da se najpristnejše zahvalimo vrtemu in mnogobrojajočemu pevskemu zboru celjskemu, ki je pod vodstvom g. prof. Beraniča s svojim lepim nastopom povzdignil moralni uspeh naše veselice. Enako izrekamo našim sosednim braslovškim društvom in sicer pevskemu društvu in požarni brambi našo najiskrenejšo zahvalo. Živeli vsi in v delu za narod naprej!

Šoštanj. Za invalide so nabrale naše sokolice in šolska mladina na Petrov dan 587 K 20 v, kateri znesek se je nakazal poverjeništvu za soc. skrb. Z radostjo gledamo na razvoj Šošt. Sokola, ki se vedno zaveđa svojih dolžnosti do naroda. Naprej!

Šoštanj. Šaleška podružnica Slovenskega planinskega društva v Šoštanju je imela dne 13. 8. t. l. svoj redni občni zbor. Izvoljeni so bili: predsednikom J. Serbec, okrajni sodnik, tajnikom J. Šumljak, učitelj, blagajnikom J. Skamen, sodni uradnik, odbornikoma M. Tajnik, učitelj, J. Pšeničnik, post. nad., namestnikom J. Kotnik, učitelj. Že v času pred občnim zborom je bilo društvo delavno. Dosedaj še ne zaznamovana pot na krasno razgledno točko — vrh Smrekovca (1570 m) nad Sv. Križem na Belihvodah (1044 m) se je temeljito markirala in ob enem dopolnila markacija ob potu na Smrekovec ležečega Sv. Križa. — Izlet na Smrekovec, ki ima odprt pogled na Savinjske planine, deloma na Gorenjske in Koroške planine ter širok razgled na Štajerske

ravnine, obeta postati poleg Sv. Uršule (1696 m) ena naših najpriljubljenejših partij. Ni izključeno, da postavi še tam kaj naša podružnica planinske koč. Pa tudi sicer nudijo manjša vrha Gora Oljka (734 m) in Kozjak (871 m), izlet na Sv. Anton, skozi Libijsko dolino na Boskovec-Medvedjak (Mozirsko koč), preko Kramerce ali Sv. Vid na Koroško, nadalje izlet na Fortnek in preko Velenja na Dobro obilo naravnih oziroma zgodovinskih zanimivosti. Imenovani poti so v velikem številu že od poprej zaznamovani. Če odbor na planinskem delu proizvede, kar je dopolnitve potrebno, se lahko postavi naš še premalo znani okraj — slikovito ležeč v trikotu med Savinjskimi in Koroškimi planinami ter Pohorjem in vsebujoč lečilni vrelc v Topolšici — v eno vrsto ne samo med najlepše, temveč tudi med najhvaležnejše kraje slovenske domovine!

Mislinska podružnica Slov. plan. društva Slovenjgradec naznanja, da se je nekdanja nemška koč na gori Uršuli vzela od podružnice v oskrbo in se je ista dne 15. 8. 1919 otvorila. Za hrano in izvrstno pijačo je preskrbljeno. Ker je gora Uršula radi lahkega dohoda, kakor krasnega razgleda znana po celi naši Štajerski in Koroški, se slavno občinstvo vabi, da isto množtevno poseča.

Iz Mislinja. (Malo spominana junaka Malgaja). Večkrat sem čital v Vašem cenjenem listu o slovenskem junaku nadporočniku Malgaju, katerega sem spoznaval v času počitnic kot mladega učenca celjske gimnazije pri Sv. Jurju ob juž. žel., koder sem bil kot mlad orožnik nastavljen. Malgaj mi je bil vedno dober prijatelj, ter se še pozneje kot nadporočnik ni sramoval prijazno občevati z menoj kot daljeslužečim podčastnikom, kar ni bila navada pri mnogih drugih častnikih armade bivše Avstrije. Besede, katere sem z junakom Malgajem dne 5. V. tl., to je dan pred njegovo usodopolno žrtvijo spregovoril, mi bodo ostale vedno v spominu. Ta dan sem čakal na kolodvoru Meža pri Dravogradu na vlak, da se peljam v Maribor; bil je prav krasen majev dan, slišalo se je grmenje topov, od vseh strani so prihajale vesti, da nemške tolpe z veliko premočjo prodirajo preko Sinčivasi proti Prevaljam; vojaki, kateri so se pred sovražnikom umikali, so prinašali neverjetne vesti o nečloveškem ravnanju z našimi ujetniki. Stal sem v družbi 2 stražmojstrov in gerenta Verdnika ob robu nad orožniško vojarno v Meži ter pregledoval razpoklino, koder je prejšnji dan udarila sovražna granata; naenkrat zaslisiš preko Drave iz Dravograda slovensko petje, katero se je nam preko dravskega mosta z junaškimi koraki vedno bolj bližalo. Že od daleč sem spoznal glas junaka nadporočnika Malgaja, kateri je na čelu svoje čete (bilo jih je okrog 40) hitel na pomoč proti Prevaljam. Po vojaško pozdravim Malgaja ter ga mimogrede vprašam: »kam pa, gospod nadporočnik?« On mi kratko in prijazno odgovori: »proti Prevaljam, koder preti nevarnost.« Na čelu Malgajevе čete je nesel vojak štirivoglato tablico, na kateri je bilo zapisano »Malgajevi hajduki.« Želel sem Malgaju veliko sreče in uspeha. Po odhodu Malgajevе čete se je v Meži vse pomirilo in je slovensko prebivalstvo z velikim zanimanjem pričakovalo Malgajevoga uspeha; ali žalibog že drugi dan se razširi žalostna novica, da je junak Malgaj blizu Tolstovrške slatine padel in da se nemške tolpe bližajo Dravogradu in Meži. Ko zaslišim to žalostno novico, me je srce zbolelo ter dolgo nisem mogel verjeti, da je vest o Malgajevi smrti resnična; Malgajevi hrabri koraki preko Meže, njegov odzdrav in odgovor, da gre proti Prevaljam, koder preti nevarnost, mi ostane vedno v spominu in imam slovenskega junaka Malgaja še danes pred očmi. Kakšno veselje bi imel ta hrabri junak danes, ko je slovenski Korotan rešen vsaj deloma nemškega jarma. Lahka naj bo Malgaju zemlja Slovenskega Korotana, dokler ne sprejme ostankov zemlja njegove domovine, koder se je Malgaj igral kot otrok in vzgojeval kot pravi slovenski fant. Št. Jurčani, bodite ponosni na svojega nadporočnika Malgaja, kateri je do svoje žrtve izpolnjeval zvesto svoje dolžnosti; vzemite si ga za vzgled in naj vam, kakor meni, ostane vedno v spominu. Matija Černe, stražmojster.

V Velenju je umrl 18. tm. krojaški mojster in posestnik Janez Berlig v 47. letu starosti.

V Slov. Gradcu je sekvester Schullerjevih posestev, g. Stanko Košir, dal v najem takozvani Schullerjev hotel »Sandwirt« znanemu g. Andreju Osetu, ki je bil na Koroškem v Tolstem vrhu ob priliki, ko so Nemci zasedli Koroško, popolnoma oplenjen in uničen. V hotelu, ki se bo poslej imenoval »Hotel Beograd«, je tudi kavarna in mesarija. Na razpolago so tudi sobe za tužje in voznike. Vsem bližnjim in daljnim Slovincem ter potnikom novourejeno podjetje najbolj priporočamo. G. Oset bo imel v hotelu tudi veletrgovino z vinom ter bode imel vsak čas na razpolago najboljša bela nova in stara vina ter pristra črna dalmatinska vina na drobno in na debelo. Gostilničarji se naj otresejo nemških vinskih trgovcev in potnikov ter naj naročajo od domačih jugoslovanskih trgovin, ki jim bodo gotovo vsaj jednako dobro postregle kakor nemški židovski trgovci in agenti.

Slov. Bistrica. Okrajno glavarstvo smo že ponovno opozorili, da v našem mestu, ki ima dovolj trgovcev, posebno pa nemških, trguje brez trgovine in seveda brez obrtnega lista Nemeč Müller, čegar žena je še lansko leto nastopala na odru nemških predstav in sploh niti besede ne zna slovenski. Okrajno glavarstvo pa kljub temu do danes še ni nič ukrenilo in zato je Nemeč Müller dobil še korajžo, da se sedaj potem nemškega advokata dr. Haasa poteguje za obrtni list in misli že v kratkem otvoriti trgovino, v kateri bi bil udeležen še neki Korošec Kofler, čegar sin tudi ne izpregovori besede slovenski in dela vse mogoče »kšefte« po Pohorju. Pozivljamo občinsko vodstvo, da se z vsemi močmi brani še nadaljne germanizacije našega mesta, slovenski trgovci pa tudi pričakujejo, da jih tako občinstvo, kot tudi oblasti vsaj sedaj podpirajo in branijo pred umazano nemško konkurenco, saj so jih poprej zadosti nemške oblasti zatirale. Tu bi imela tudi odločno spregovoriti slovenska trgovska zadruga. Slovenski trgovci iz mesta in okolice, zganite se, saj se gre ne samo za narodno, ampak tudi za Vašo lastno korist. Mi bomo odločno na Vaši strani, seve, dokler bodete resnično realno trgovali!

Zgornja Bistrica pri Slov. Bistrici. Tudi v našo občino je posijalo jugoslovansko solnce. Nekaj časa smo stali ob strani in opazovali, kako se razvija življenje Jugoslavije. In prepričali smo se, da je v tej novi državi res vse veliko boljše, kot je bilo v rajni Avstriji in sedaj v Nemški Avstriji in da je bilo tisto nemčurstvo že prej neumnost, sedaj pa je to sploh neodpustljiva neumščina. Zato smo se tudi v polnem številu udeležili sestanka Jugoslovanske demokratske stranke v Slov. Bistrici in tudi čisto strinjali s programom; kot sta ga razvijala govornika dr. Kukovec in dr. Pučnik. Raditega bomo to nedeljo postavili tudi naše gasilno društvo na jugoslovansko podlago in v kratkem upamo v zvezi s prerojenimi slovenjebistriškimi gasilci prirediti pri nas lepo narodno slavnost. Tega novega življenja se prav od srca veselimo, da ne bomo več tako osamelno živeli v našem kotu, kakor bi kje na nebu viseli.

V Podplatu je 20. tm. umrl trgovec Janez Lovrec, star 34 let, na sushici. Zapušča vdovo z 2 otroci. N. v m. p.!

Podčetrtek. Naša občina in obširna okolica je gospodarsko skoro čisto odvisna od graščine grofa Attemsa, ki ima tu skoro vso zemljo v svojih rokah, posebno pa travnike in gozde. Tekom vojne smo iz raznih vzrokov trpeli posebno pomanjkanje drv, ki jih nismo dobili vsi od graščine ali pa pod težkimi pogoji. Zato smo prosili vladu, da nam preskrbi drva iz graščinskih gozdov. Poverjeništvu za agrarno reformo je naši prošnji ugodilo in minulo nedeljo je na sestanku v šoli državni nadzornik dr. Reisman odkazal vsem občanom potrebna drva ter obenem odredil popravo zanemarjene ceste, da bomo lahko vozili drva in hlode iz gozda domov. Vsi občani so bili s to ureditvijo zelo zadovoljni, ker so videli, da v Jugoslaviji vlada več reda in pravice, kot je bilo v Avstriji pod nemško vlado.

RAZNE VESTI.

Predor pod kanalom la Manche (kanal med Francosko in Angleško!) se prične v najkrajšem času graditi. Baje stroški ne bodo znašali nad 100 milijonov kron. Dovoljen bo predor v 4—5 letih. Vožnja iz Pariza v London skozi predor bo trajala pet in pol ure.

2 milijona naših izseljencev je glasom statističnih podatkov v Ameriki. Vrše se priprave za transporte v Evropo.

15 milijonov družin dobiva v Evropi podporo za brezposelne, je torej brez dela. Vzrok: preobrat v industriji in trgovini kot posledica vojne.

4 graške komuniste Henrika Brodnika, Jožefa Baca, Antona Baumanna in Bela Rosenbergerja je izgnala avstrijska vlada čez mejo v našo državo kot sem pristojne. Brodnik je pristojen v Vitanje, Bač v Pleterje, Rosenberger (žid) v Radgono. Brodnik in Rosenberger sta bila v tajništvu nemško-avstrijske komunistične stranke v Gradcu, vse so oddali v ljubljanko prisilno delavnico. Minulo soboto je avstrijska varnostna oblast pripeljala v Špilje tudi Brodnikovo ženo, prevzela jo je naša vojaška policija in odvedla v Maribor. Našli so pri njej veliko pisem in poplen imenik vseh komunističnih voditeljev. Odpeljali so jo v Ljubljano.

Kot vojaško letališče je dovolila mirovna konferenca avstrijski republiki letališče Thalerhof pri Gradcu.

Največjo brezlično brzojavno postajo sveta ustanovi glasom poročil iz Pariza neka ameriška družba v kratkem pri Bordó-ju na Francoskem. Brzojavila bo lahko 72000 besed na dan na daljavo 21.000 km.

Za 40 milijard frankov vrednosti so potopili torpedi do avgusta l. 1918 na čno morja.

Alkoholu odreči se morajo popolnoma noseče in doječe matere, če hočejo imeti duševno in telesno zdrav zarod. Trditev večine mater, da pivo pomnoža materino mleko ali da vino pri detetu pospešuje krepki razvoj telesa, rast zob itd., je čisto zmotno. Res je le: mleko da mleko, pivo in vino pa povzročata zlasti pri dojenčkih božjast, krče, drisko in druge podobne bolezni.

Pametne besede nemškega generala. General Deimling, ki se je bojeval v Afriki, je poslal ministru Erbergerju pismo, v katerem pravi med drugim, da se je vsaktera politika spoznala razbila ob strašni zaslepljenosti najvišjega armadnega vodstva, pa tudi ob slabosti drž. zbora in na brez-značajnosti državnih kancelarjev. To so nekateri poveljniki na fronti, katerim je bilo jasno, da proti celemu svetu ni mogoče trajno zmagati, že med vojno bridko obžalovali in proklinjali. Danes si človek oddahne, ko pride resnica končno na dan. Nemški narod potrebuje resnice, in če je treba pri tem iti preko mrličev. Brezobzirno treba posvetiti v vse najkritejše kote. Nemški narod treba resnice za samospoznanje, za izčiščenje, za zopetno pridobitje zaupanja sveta in za lastni notranji mir.

Književnost.

»Slovenski Korotan«. Spisal dr. Moravski (dr. Rožič). Knjiga je izšla v Celovcu, predno je bil od Jugoslovancov zaseden, pa jo je nemška vlada zaplenila. Stane 4 K. Trgovci dobijo popust. Naroča se pri trgovcu Jožefu Vajncerl v Pliberku.

»Glasbena Matica« v Ljubljani je izdala v samozaložbi Dr. Jenkovo srbsko narodno himno »Bože pravde« za moški zbor. Besedilo v latinici je dostavljeno tudi besedilo v cirilici. Cena za 1 kos eno K, po pošti 1 K 10 v; naroča se pri »Glasbeni Matici« v Ljubljani. — Vsem moškim pevskim zborom se priporoča, da si nabavijo to narodno himno.

»Jugoslavenska Njiva«. Primili smo 33. broj revijalnega tjednika »Jugoslavenska Njiva« od 16. o. mj.

Zadnja poročila

Položaj v Beogradu.

LDU. Beograd 21. avg. V sobotni seji izvoli Narodno predstavništvo sekcije ter določi dnevni red za ponedeljek.

LDU. Beograd 21. avg. »Pravda« poroča: Radikalni klub je sklenil glasovati proti vladni deklaraciji. Jugoslovanski (dr. Korošček) je imel sinoči sejo, da

odgovori na poziv radikalcev glede opozicijskega bloka. Odluk še ni znan. Narodni klub (hrv. Starčevićanci) še ni ničesar sklepal, ker so člani še le včeraj prišli v Beograd.

LDU. Beograd 21. avg. V topčiderskem logorju zbirajo nemške ujetnike, ki jih začenjajo odpuščati. Prva partija gre jutri ali pojutrišnjem.

Železniška zveza Niš—Solun pri Vranji prekinjena.

LDU. Beograd 21. avg. V noči od 18. na 19. t. m. je zgorel leseni most med žet. postajama Vranje—Vranjska banja, bliž. bolgarske meje. Preiskava je dognala, da sta dve neznanu osebi, ki sta govorili bolgarsko, polili most s petrolejem in zažgali. Direktna zveza Niš—Solun je za nekaj dni prekinjena.

Demonstracije v Zofiji za republiko.

LDU. Lyon 22. avg. »Daily Mail« poroča iz Zofije o krvavih izgredivih; na več mestih je prišlo do spopadov med vojaki in radikali, ki so pred kraljevo palačo hrupno zahtevali odstop kralja Borisa in proglašenje republike.

Podpolkovnik Uzorinac se vrnil v Maribor. — Dr. Lajtnič prevzel poste civilnega komisarja v Prekmurju.

LDU. Maribor 22. avg. Včeraj se je vrnil v Maribor poveljnik okupacijskih čet v Prekmurju, podpolkovnik Uzorinac, ki prevzame zopet mesto zastopnika poveljnika štajerskega obmejnega poveljstva. Civilni komisar dr. Lajtnič se je vrnil včeraj v Radgono, odkoder pojde v soboto v Mursko Soboto, kjer se sestane s sosvetom in prevzame poste politične uprave.

Čehoslovaška dobavlja premog Nemški Avstriji.

LDU. Pariz 21. avg. »Matin« poroča, da se je Čehoslovaška zavezala dobavljati premog Nemški Avstriji.

General Denjikin v vojnem stanju s centralnimi silami.

LDU. St. Germain 21. avg. »Journal« poroča iz Jekatarinodara, da se smatra general Denjikin še vedno v vojnem stanju s centralnimi silami. Vsak državljan teh držav se mora javiti pri njegovih oblastih.

Zapadna Ogrska ne pripade Nemški Avstriji?

LDU. Dunaj 21. avg. Iz Pariza poročajo, da vlada v krogih entente mnenje, da zapadna Ogrska ne pripade Nemški Avstriji.

Položaj na Ogrskem.

LDU. Zagreb 21. avg. Iz Pečuha in od drugod ob madžarski meji javljajo, da se poraja na Madžarskem čim dalje večji odpor proti nadvojvodi Jožetu. Zlasti je razvil v tem smislu živo delo grof Mikael Karolyi. Vlada nadvojvoda Jožefa se naslanja na belo gardo, katere teror je nadomestil rdeči teror.

LDU. Budimpešta 21. avg. Skoro gotovo je, da nadvojvoda Jozei pojutrišnjem končno odstopi.

Japonska demonstracija proti Ameriki.

LDU. Rotterdam 21. avg. Iz Tokia poročajo, da odpluje japonsko brodovje v mehiškansko pristanišče na obisk kar ima pomeniti demonstracijo proti Združenim državam.

Poslano.*

Čitali smo v listih, da se bo bencin dobil samo v poljedelske svrhe in če bo kaj preostajalo, ga dobe tudi obrtniki. Bil sem 24. julija v Ljubljani pri deželni vladi že v drugič in prosil za bencin in cilindrovo olje za motorje. Rekto se mi je, da je olje že v Celju in bencin prid v kratkem. Z res. 11. VIII. dobim obvestilo, da je bencin v Celju in da razpolaga z njim Zveza slov. trgovcev. Ko pridem ponj, vidim v skladišču za bencin gg. Kolenca, Elsbacherja, Cvenkla, Ravniharja in druge, ki so se pripravili, kdo bo več bencina dobil. Dobil sem namesto v Ljubljani mi odkazanih 10 sodov samo 3 sode bencina in še to težki bencin, s katerim se prav težko dela. Vprašal sem, kam bodo lahki bencin dali. Odgovor: za avtomobile. Drugi dan vdim Kolenčeve hlapce, Čaterja in druge, da se vozijo z avtomobili. Tako torej se skrbi za poljedelstvo na Sp. Štajerskem sedaj ob času mlačve. Namesto 10 sodov bencina 3, namesto olja za motorni cilindri pa so mi hoteli gospodje v Celju dati — mazilo za vozove. Čudno je pri tem tudi bilo, da g. Elsbacherju nakaznica, ki sem jo imel iz Ljubljane, ni zadoščala, češ, da ne odgovarja predpisom, dočim so mi v banki rekli, da je popolnoma v redu. Razkoračil se je nad menoj,

*) Za vsebino ne prevzame uredništvo odgovornosti.